

Tiedote 1

25.03.2020

Selvitys: kielivähemmistöjen tiedonsaanti ja kokemukset koronavirusepidemian aikana 23.3 – 20.4.2020**Tavoite**

Tämän selvityksen tarkoituksena on tuottaa suomalaiselle yhteiskunnalle nopeasti tietoa siitä, mitä kanavia hyödyntäen Suomessa asuvat venäjän-, somalin- ja arabiankieliset saavat tietoa koronaviruksesta, millaisia mielikuvia, kokemuksia ja ajatuksia heillä on vallitsevasta tilanteesta ja miten he ovat itse suojautuneet taudilta. Selvitys tehdään Tampereen yliopistossa ja sen rahoittaa Koneen Säätiö.

Aineisto

Selvityksen kohdejoukkona ovat yli 50-vuotiaat. Aineisto kerätään puhelinhaastatteluina venäjän, somalin ja arabian kielillä. Aineiston keruu on aloitettu maanantaina 23.3.2020 ja haastatteluja on tehty kahden päivän aikana yhteensä 35. Nopean aikataulun takia aineisto kerätään ns. ”lumipallo”-menetelmällä eikä otanta ole edustava.

Vastaajat

13 somalitaustaista, 15 irakilaistaustaista ja 7 venäläistaustaista. Koska vastaajia on niin vähän, emme ilmoita toistaiseksi sukupuoli- tai ikäjakaumaa.

Alustavat havainnot

Tilanteen nopean etenemisen ja alustavien havaintojemme luonteen takia tiedotamme viranomaisia niistä ensimmäisen kerran jo nyt. Aineistoa kerätään vielä useita viikkoja.

Arabian kieli:

Haastatelluille tärkeimmät tietolähteet olivat arabiankieliset tv-kanavat, uutiset ja nettisivustot. Osa kertoi etsivänsä tietoa Suomesta Facebookista ja kääntävänsä suomenkielistä tekstiä automaattisella kielenkääntäjällä arabiaksi, mikä ei ole välttämättä luotettava keino. Muutama mainitsi tietolähteekseen Yleisradion. Haastateltavat saivat myös tietoa lapsiltaan ja tutuiltaan sekä yhteisön kääntämistä uutisista, joita jaetaan sosiaalisessa mediassa. **Kaksi vastaajista totesi, etteivät he saa mistään tietoa suomalaisten viranomaisten ohjeista.**

Somalin kieli:

Melko monet haastateltavat kertoivat seuraavansa tai yrittävänsä seurata suomenkielisiä uutisia. Lapset saattoivat auttaa niiden ymmärtämisessä. Myös somalinkielisiä uutiskanavia seurattiin. Tämän lisäksi useat haastateltavat nojasivat lastensa/sukulaistensa/tuttujensa välittämään tietoon ja sosiaalisessa mediassa jaettavaan tietoon. Tietoa saatiin myös työpaikoilta tai opettajilta. Kukaan haastatelluista ei tiennyt Yleisradion aloittamista somalinkielisistä uutisista. **Vastaajista yksi kertoi, ettei hän tai hänen ystävänsä saa mistään tietoa suomalaisten viranomaisten ohjeista. He eivät myös tiedä, kuinka toimia, jos sairastuisivat.**

Venäjän kieli:

Haastateltavat venäjänkieliset mainitsivat edellisiä ryhmiä monipuolisimmin lähteitä, joista he voivat seurata varmennettua tietoa Suomen koronatilanteesta ja viranomaisen päätöksistä.

Yhteenveto

Alustava vaikutelmamme on, että erityisesti somalin ja arabian kielillä **helposti tavoitettavaa** ja varmennettua tietoa Suomen koronatilanteesta ja viranomaisohjeista on saatavilla melko huonosti eikä vähäinen olemassa oleva tieto tavoita kaikkia. Kaupunkien tiedotusta ei maininnut yksikään arabian- tai somalinkielinen haastateltava. Lyhyet tiedotusvideot saattaisivat tavoittaa parhaiten ainakin arabian- ja somalinkielistä vähemmistöä.

Lisätietoja:

Akatemiatutkija Eerika Finell VTT, dosentti
Tampereen yliopisto
(eerika.finell@tuni.fi)

KONEEN SÄÄTIÖ